

Funktionshindrades möjligheter till skidåkning i USA - en fortbildningsresa på några skidorter i Colorado

Syftet med vår studieresa var att fördjupa oss i funktionshindrades möjligheter till rekreation och skidåkning i USA.

- Att utbyta erfarenheter med några väletablerade skidskolor, som har denna typ av verksamhet på skidorter i Colorado och som har en bred erfarenhet av verksamhet med funktionshinder.
- Att ta med sig bra idéer hem men också att dela med sig egna erfarenheter.

Start i Winter Park.

Vår resa startar med flyg till Denver och därifrån tar vi oss upp till skidorten Winter Park. Vårt första möte och introduktion blir med Beth Fox - chef för skidskolan för funktionshindrade i Winter Park. Här får vi en exponering av skidskolans utrustningsdepå och genomgång av hjälpmedel för funktionshindrade.

Vi inventerade materiellt som denna skidskola användes sig av och diskuterar med Beth om verksamheten.

Beth Fox visar oss runt i deras perfekta undervisningsområde och hon berättar om sitt arbete och vi får följa flera funktionshindrade i deras skidlektioner bl.a. sitskiåkare och skidåkare med Dawns syndrom. Här jobbar 17 instruktörer med funktionshindrade - heltid med support av 600 volontärer, som är uppe under kortare tider. Budget 45 miljoner (Sv.kr). På eftermiddagen blir vi guidade av Merez - (skidlärare i W.P sedan 20 år) i skidområdet och utbyter idéer och erfarenheter av att jobba med skidskola i USA.

Nästa dag: Morgonclinic med skidinstruktörer ur skidskolan. Vi får en redovisning av PSIA - (USA:s motsvarighet till skidlärarförbundet) om deras utbildning, teknik, metodik och progression. Vi möter flera äldre skidlärare 60 + med mångårig erfarenhet och jämför svensk och amerikanskt skidsystem, utbildning och skidskola. Det blir också lite politik och ekonomi med anledning av den ekonomiska världskrisen vi står i och hur den kommer att påverka skidåkandet i USA och de "Foundations"/fonder, som samlar in pengar till bidrag till de funktionshindrades skidskolor. Vi kan konstatera att företag inte är lika villig att sponsra i dåliga tider.

Vail – vår nästa resort.

Nu har vi förflyttat oss till Vail. Här möter vi Lindsey Blanton - verksamhetsansvarig för skidskolan/funktionshindrade, som berättar hur de arbetar här. Därefter Skidåkning/sitski med Sarah Will - Olympisk mästare och 12 guld i Paralympics. Sarah delger oss sitt program för Vail och hur hon arbetar med funktionshindrade och sitski. Under dagen får vi praktisk undervisning i teknik och metodik och hennes syn på sitski-problematik och Sarahs sätt att undervisa. Vi diskuterar också svårigheter som uppstår för hur man hanterar sitskiåkare i liftar och hur man hanterar service för denna kategori skidåkare. Det var en fröjd att få se Sarah hantera sin sitski och med en bländande teknik visa skidglädje på denna bike.

Vi får också möjligheten att guida oss runt i Vails stora skidområde – en förebild för många. Vi tar del av historik om skidorten som skapades från 1962 till att idag var en av de största i USA. Vi ser på anläggning hur man löst service, gästkontakt, omhändertagande, tillgänglighet och hur man effektivt utnyttjat bergets möjligheter för bra och spännande skidåkning och hur man byggt upp området.

Legendaren Hull O'leari.

Vi förflyttar oss över till Aspen och har en träff med Hull O'leari. Han har varit inspiratör och idéspruta för funktionshindrades aktiviteter på skidor. Hull startade skidskolan för funktionshindrade i Winter Park NSCD - National Sports Center for disabled. Han har också bl.a gjort ett projekt för cancerdrabbade barn "Sunshine Stars", och delgett kunskap till fler andra skidorter där man startat skidskola för funktionshindrade – en kreativ eldsjäl, still going strong.

Nästa dag har vi en sittning med med Sally Okeefe om "Challenge Aspen" - skidskolan för funktionshindrade i Snowmass. Hon berättar om verksamheten och vi tar del av deras erfarenheter och går igenom deras utrustningsdepån. På denna skidskola jobbar man efter devisen "make POSSIBILITIES for people with DISABILITIES". 35 instruktörer jobbar enbart med funktionshindrade.

En dag följer vi andra instruktörer bl.a. David Wikman (svenskätling) i hans undervisning av en funktionshindrad gäst (trafikskadad-benamputerad) i sitski.

Det blir en spännande undervisning och vi får följa utvecklingen med denna kille. Vi kan samtidigt följa andra funktionshindrade som är i samma undervisningsområde uppe på berget bl.a. blinda och utvecklingsstörda skidåkare.

Kvällen bjuder oss på festkväll för alla skidbesökare i Aspen. Eventet "Aspen spring weekend" fyller hela torget i Aspen med bl.a. en big jump-tävling vid gondolen.

Vi fortsätter vårt skidäventyr och gör en guddad tur i Aspen, Mountain – ett av världens mest prestigefyllda skidområden. Vi se hur man förvandlat en gruvstad till en skidort med start 1942. Stadskärnan är pittoreskt bevarad och stilren i 1800-talsstil.

En dag följer vi en blind skidåkare som är ute och tränar för tävlingen – national Challenge. Kommunikationssystemet är headset mellan instruktör och blind – och med små kommandon åker ledsagaren före och styr den blinde i perfekt säker skidåkning. Man är djupt imponerad av den blindes förmåga att följa med så bra i pisten. Minsta lilla kommando i headsetet följs av den blinde. Vi har också haft en träff med chefen för "Challenge Aspen", Houston Cowan. Han berättar intressant och spännande om verksamheten i Aspen Snowmass med idéutbyte och jämförelser med svenska förhållanden. Han introduceras oss i ett nytt projekt som startar sommaren 2009 "Challenge America" som ska ge 150.000 krigsveteraner möjlighet till rekreation och friluftsliv. I projektet igår bl.a. Bill Clinton, Oprah Winfrey, Colin Powell och Doktor Oz som ska supporta insamling av pengar för denna verksamhet. Houston ska vara projektledare för detta gigantiska projekt.

Konklusion & omdöme: Vårt skidäventyr med fokus på funktionshindrades möjligheter till skidåkning i USA har inspirerat oss till att fortsätta vårt arbete i Sverige. Att ta del av andras

erfarenheter och utbyta idéer förstärker och utvecklar kunskapen in denna sektor på ett positivt sätt. Att jämföra och få se andra instruktörer jobba ger perspektiv och mersmak för fortsatt arbete med funktionshindrade och skidåkning.

Ljungskile 20 aug 2009

A handwritten signature in black ink on a light yellow background. The signature reads "Bertil Jonshamre" in a cursive script.

Bertil Jonshamre

Utbildningsdatum: 12 - 27 mars 2009.